

Foruden de i Udvalgets Betænkning opførte Ændringsforslag var intet saadant fremkommet.

Lovforslagets samtlige Paragrapher med de dertil stillede Ændringsforslag, dets Titel og Spørgsmaalet om dets Omgang til 3die Behandling fattes under Æet under Forhandling.

**Formanden:** Med Hensyn til Afstemningsordenen skal jeg kun bemærke, at der først afstemmes over Forslaget under Nr. 1 til § 1, og derefter over de Ændringsforslag, som vedrøre § 4, og da først over det, der er stillet under Nr. 4. Foraauidt dette vedtages, bortfalde de to andre til samme Paragraph stillede Ændringsforslag, men forkastes Forslaget under Nr. 4, stemmes der over det subsidiaire Forslag af samme Mindretal under Nr. 5. Vedtages dette, bortfalder Forslaget under Nr. 2, men forkastes det, stemmes der over Forslaget Nr. 2, derefter over § 4 samt endelig over Forslaget under Nr. 3. — Forhandlingen over dette Affnit er aabnet; den ærede Ordfører har Ordet.

**Ordføreren** (Fenger): I den Betænkning, som af Udvalget er afgiven, er der gjort Rede for de Grunde, paa hvilke Udvalgets Fleertal har støttet sig med Hensyn til Lovens Antagelse. Det vil sees, at vi ikke have været ganske uden Betænknelighed ved overhovedet at gaae ind paa denne Lov, og der er idetmindste flere af os, som navnlig have troet ikke at burde undlade at gjøre opmærksom paa, at den har den mindre gode Egenkab ved sig, at den ganske sikkert vil volde Landet større Udgifter, end det hidtil har havt. Hærens Forsyning med Heste har nemlig hidtil for en Deel været en communal Foranstaltning, og det kan aldeles ikke betvivles, at den Maade, hvorpaa Loven af 1851 har ordnet denne Sag, i Virkeligheden har været billigere for Landet, end det vil blive, naar det i Fremtiden skal overlades Regimenterne selv at udsætte Hestene paa Foder. Naar Udvalgets Fleertal ikke desto mindre har tilraadet at vedtage Lovforslaget, er det fornemmelig, fordi det ikke vil kunne nægtes, at den nævnte Lovs Udøvelse har været

forbunden med afstillelige store Ubehageligheder. For Communerne, som have havt dermed at gjøre, har det været meget ubehageligt, at der undertiden, naar de skulde have Heste fremstillede, opstod Conflictter med de militaire Autoriteter, hvilke ofte have været krænkende og have medført Vidtløstigheder for Communalbestyrrelserne, som ikke synes med Villighed at kunne paabyrdes dem. Der har derfor paa mange Steder i Landet udviklet sig en Misstemning, hvortil jeg troer, der bør tages et meget berettiget Hensyn, og jeg mener, at man ikke bør gjøre for store Vanstueligheder med Hensyn til en Udgift, naar det med Grund kan siges, at den bestaaende Tilstand vel er billigere, men at den foranlediger en Tilstand, som i Virkeligheden er stødende. Dette har været Hovedgrunden for Fleertallet til at tiltræde dette Lovforslag, men derhos have vi ogsaa haft en anden Grund, nemlig den, at den Udgift, det i Fremtiden vil volde at holde Heste for Hæren, vil blive større, end den hidtil har været, fordi Hestene i større Antal og i længere Tid af Aaret ville blive indkaldte til Hærens Brug, hvorved den Byrde, som nu hviler paa Hartkornet, sandsynligvis i Fremtiden vilde blive større end hidtil. Rigsdagen har imidlertid i det Hele fulgt den Grundsætning saavidt muligt at lade de Byrder, som hvile paa Hartkornet, blive indenfor de Grændser, de hidtil have havt, og man har, naar de skulde udvides, været villig til en Afløsning. Denne Grundsætning har Udvalgets Fleertal ogsaa troet at burde fastholde i nærværende Tilfælde, og man siger derfor: Da vi forudsætte, at denne Byrde i Fremtiden vil blive større, ville vi ikke modsætte os en Afløsning paa den Basis, at der gives Vederlag for den, saaledes som den nu antages at være, hvorimod det, hvormed Byrden i Fremtiden vil overskride dette, maa falde paa Statskassen. Dette har altsaa været Fleertallets ledende Tanke, og det vil let sees, at den medfører vor Hovedindstilling under Nr. 2, som gaaer ud paa, at den af Regjeringen foreslaaede Godtgjørelse af 24  $\beta$  pr. Tønde Hartkorn nedsættes til 16  $\beta$ , idet vi nemlig, efter hvad vi have kunnet faae ud af de Oplysninger, vi have modtaget, maae mene, at denne Byrdes nuværende gjennemsnitlige Værdi —